

2009

Zona Intrusa 3

Oriol Fontdevila
INSTITUT MUNICIPAL D'ACCIÓ CULTURAL. MATARÓ

Amb Zona Intrusa3 es va plantejar redescobrir els entorns dels instituts a través de la consideració de les pràctiques culturals i artístiques que hi tenen lloc. Ben sovint aquestes romanen naturalitzades en el desenvolupament de la vida urbana i passen desapercebudes en el quefer quotidià. Per aquesta raó es va proposar als grups de classe dels instituts d'educació secundària de Mataró fixar-se en aspectes controvertits que es donen en relació amb la cultura i el territori, els quals poden servir per posar de manifest i facilitar l'anàlisi dels mecanismes de producció, distribució i consum de les pràctiques culturals.

De les tres sessions que es va proposar desenvolupar amb cada grup de classe, a la primera es visionava un seguit de vídeos que permetien considerar alguns aspectes problemàtics i relacionats amb la pràctica artística, el patrimoni o les institucions culturals: la retirada de l'última estàtua eqüestre de Franco, una exposició de grafitis a l'interior d'un museu, la construcció d'una rulot per dotar un centre d'art de mobilitat; entre d'altres instantànies que mostraven la relació entre cultura i territori de manera controversial i que facilitaven generar debat al seu entorn i en un sentit ampli.

Acte seguit es proposava als estudiants desenvolupar una deriva per l'entorn territorial dels instituts, amb l'objectiu de localitzar formacions culturals de diferent tipus. Aquestes es documentaven en un diari de ruta, amb les anotacions i les reflexions que es produïen sobre el terreny, així com amb fotografies i en alguns casos també entrevistes a usuaris o coneixedors dels diferents casos d'estudi seleccionats. De tornada a l'aula, els alumnes representaven l'entorn prèviament observat fent un mapa sobre el qual –amb la documentació i les reflexions que s'havien generat– es procurava respondre tres preguntes: què, qui i per a què; és a dir: en què consisteixen les formacions culturals que hem observat? Qui les produeix, a qui van destinades, qui les fa servir; i per últim quin és l'ús i el funcionament d'aquests elements i per què tenen lloc a l'espai públic.

Les itineràncies de Zona Intrusa 3 a cada institut de la ciutat han acabat amb sessions de portes obertes els divendres a la tarda. Amb aquestes es teia la rulot que Can Xalant ha cedit pel desenvolupament del projecte a l'exterior dels instituts, amb el propòsit d'aportar visibilitat a l'exposició del material documental que es desplega a peu de carrer. En aquest àmbit es volia que els mapes i la documentació que s'havia generat amb els estudiants servís per generar un punt de trobada i debat a l'entorn de qüestions relatives als diferents barris. Així mateix, aquestes qüestions han comptat amb **Pau Faus**, arquitecte i impulsor del col·lectiu **A77**; de **Jesús Nieto**, historiador de l'art, urbanista i president de la Federació d'Associacions de Veïns de Mataró; de **Delfia Bruset** i **Pep Dardanyà**, membres de l'equip directiu de **Can Xalant**.

La itinerància de la rulot i les activitats per cada un dels instituts va tenir lloc al llarg d'una setmana, un lapse de temps prou escàs per al desenvolupament de les dinàmiques proposades. D'aquesta manera en tots els casos es va convidar els grups de classe i el professorat a prosseguir el treball a l'entorn de la cultura i el territori, ampliant el treball amb noves reflexions i amb l'assessorament de l'equip impulsor del projecte. En el marc de l'exposició a l'Espai f es varen mostrar alguns d'aquests treballs d'extensió i també d'intervenció a l'espai públic que varen generar estudiants i professors de l'**IES Miquel Biada**, l'**IES Pla d'en Boet**, l'**IES Santa Anna** i l'**IES Satorras**.

Amb l'exposició a l'Espai f es varen convocar de nou els grups de classe que han participat en el projecte. En aquesta ocasió l'exposició inclou un espai de treball per a la producció col·lectiva d'una publicació amb què es vol sintetitzar les reflexions que s'han generat a l'entorn de l'art, la cultura i el territori, així com permetre'n la distribució massiva per tots els barris de la ciutat. La distribució pels barris es durà a terme, una vegada més, per mitjà de la xarxa d'instituts de secundària de la ciutat.